

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
t.a.v. afdeling handhaving flora en faunawet
Adres: bhh@rvo.nl

Datum: 4 juli 2016
Betreft: melding overtreding flora en faunawet,
niet nakomen voorwaarden gesteld in ontheffing FF/75C/2013/0434

Geachte heer, mevrouw,

De Stichting Lonnekerberg e.o. (StiL) heeft als doel de natuurwaarden op en om de Lonnekerberg en de directe omgeving te behouden en zo mogelijk te verbeteren.

Met dit schrijven melden wij een aantal overtredingen van de Flora en Faunawet en van de generieke flora en faunawet ontheffing FF/75C/2013/0434:

1. Wij melden een overtreding van de flora- en faunawet als gevolg van het plaatsvinden van een evenement op 25 juni 2016 aan de Greftenberghoekweg te Enschede.

De activiteit behoorde bij een evenement dat gehouden werd direct naast het nieuwe natuurgebied (natuurcompensatiegebied voor met name de Veldleeuwerik). De activiteit bestond uit het landen en opstijgen met 2 helicopters (vanaf de coördinaten X - 258163, Y - 477006). Het opstijgen, vliegen en landen vond plaats enkele uren voor en na zonsondergang.

In het terrein zitten veel broedvogels (o.a. Veldleeuwerik), die in het broedseizoen kwetsbaar zijn voor verstoring. Onafgebroken werd er een aantal uren door 2 heli's zeer laag over het natuurgebied gevlogen. Zie bijgaande Filmpjes.

Tijdens het evenement op zaterdag 25 juni werd er niet alleen met helicopters gevlogen, maar ook met auto's geraced in het gebied dat direct grenst aan het natuurgebied. Er was een parcours uitgezet met pionnen op zowel het evenemententerrein in aanleg, als op een groot parkeerterrein aan de zuidzijde van het evenemententerrein. Ook het racen dat plaatsvond tegelijkertijd met het vliegen van helicopters had een verstorend effect op broedvogels in het natuurgebied.

In het kader van de generieke ontheffing flora en faunawet (FF/75C/2013/0434) zijn er afspraken gemaakt met de projectontwikkelaar ADT (en eventuele rechtsopvolgers) over het realiseren van het natuurgebied als compenserende maatregel. Ook zijn er voorwaarden gesteld aan de ontheffing. De activiteiten zijn daarmee in strijd. De activiteiten zijn ook in strijd met de zorgplicht in het kader van de flora- en faunawet. Wij gaan ervan uit dat voor dit evenement door RVO geen ontheffing flora- en faunawet is verleend.

2. Tevens melden wij een overtreding van de Flora en Faunawet als gevolg van het overal neerzetten van grote lichtmasten voorzien van fel wit licht (o.a. sportveldenverlichting):

- Op het toekomstige evenemententerrein, dat aan de rand van de Lonnekerberg en het nieuwe natuurgebied moet gaan komen, verschijnen steeds meer lichtmasten. Deze lichtmasten (vaak 2^e hands aangeschaft) zijn afgelopen half jaar geplaatst door de nieuwe eigenaar van het terrein, de familie van Eck. Voor de plaatsing van deze lichtmasten is geen vergunning aangevraagd bij de gemeente. De gemeente lijkt niet van plan te zijn om hierop te gaan handhaven, daar zij de lichtmasten en andere activiteiten wil gaan legaliseren in het komende bestemmingsplan dat nu ter visie is gelegd. De lichtmasten zijn neergezet op de rand van de Lonnekerberg en verderop in het terrein. Juist in een gebied waarvan bekend is dat de bosranden en opgaande beplanting als vliegroute en foerageergebied door vleermuizen worden gebruikt.
- Ook zijn op het terrein van ADT afgelopen jaar steeds meer lantaarnpalen gekomen met wit licht. Ook deze lichtmasten staan in de nabijheid van vliegroutes van vleermuizen die richting de Lonnekerberg vliegen om te foerageren. Een aantal lichtmasten van ADT brandt zelfs gedurende de gehele nacht. Dat geldt ook voor de Deventerpoort, Pr. Bernhardpark en de lichtmast op de hoek van de Greftenberghoekweg-Noordergrensweg. ADT is hier door ons een paar maanden geleden al op gewezen, maar de situatie is onveranderd.
- Het vleermuisonderzoek 2015 van Landschap Overijssel (eerder toegestuurd aan RVO) toont aan dat in dit gebied vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn en dat vleermuizen het gebied gebruiken om te fourageren. Daarbij gaat het ook om vleermuizen waarvoor door RVO geen ontheffing is afgegeven, zoals de Vale Vleermuis.
- Op bijgevoegde kaart staat de verlichting weergegeven. Wij verzoeken u handhavend op te treden tegen het niet naleven van de voorwaarden zoals gesteld in de generieke ontheffing flora- en faunawet (FF/75C/2013/0434, november 2014). Een voorwaarde in de flora en faunawet ontheffing was: gebruik vleermuisvriendelijke, amberkleurige verlichting. De verlichting op het totale gebied van de gebiedsontwikkeling dient amberkleurig te zijn. Onder Defensie was het gebied zeer summier verlicht, waarbij ook Defensie gebruik maakte van amberkleurige verlichting.

3. Tevens melden wij u dat de mitigerende en compenserende maatregelen voor Vleermuizen zoals gesteld door RVO in de generieke ontheffing flora en faunawet (FF/75C/2013/0434) door ADT niet op tijd en adequaat zijn uitgevoerd.

- Vleermuisverblijfplaatsen die als compenserende maatregel zouden dienen zijn nog in aanleg. Terwijl overal in het gebied behorend tot de gebiedsontwikkeling, al inrichtingsmaatregelen worden genomen. Zo wordt er veel bos gekapt, wordt extra infrastructuur aangelegd, worden bouwwerken gesloopt, en worden panden verbouwd. Dat alles vindt plaats zowel aan de west-, noord-, zuid- en oostzijde van het 500 hectare grote plangebied. Hierdoor verdwijnt leefgebied voor vleermuizen.
- In een continu proces worden sinds november 2014 verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd, terwijl de compenserende verblijfplaatsen nog niet functioneren, onvoldoende voor vleermuizen bereikbaar zijn, of nog in aanleg zijn.
- Als gevolg van deze omgekeerde werkvolgorde treedt er een forse verstoring op van de vleermuizen in het gebied, met name t.a.v. verblijfplaatsen. Er zullen eerst goede mitigerende en compenserende maatregelen getroffen moeten worden en indien is vastgesteld dat deze ook daadwerkelijk functioneren, dan kunnen verdere ontwikkelingen in het gebied plaatsvinden. Hier lijkt de verkeerde volgorde te worden gehanteerd.
- De wijze waarop nu gewerkt wordt (alles tegelijkertijd uitvoeren) is ons inziens in strijd met de zorgplicht, de gestelde voorwaarden in de flora- en faunawet ontheffing en met hetgeen staat in het soortenmanagementplan. Hierdoor kan de gunstige staat van instandhouding

van de vleermuissoorten waarvoor ontheffing is verleend niet worden gegarandeerd.

Verder constateren wij dat:

- In het nieuwe natuurgebied een nieuwe vleermuizenverblijfplaats is gebouwd slecht bereikbaar is door het ontbreken van opgaande structuren. Aanwezig bos is gekapt.
- Vleermuiskasten zijn als mitigerende maatregel, geconcentreerd opgehangen in een bestaand EHS natuurgebied dat grenst aan de Lonnekerberg en daar één geheel mee vormt. Dit gebied staat al bekend om zijn vleermuizen. De toegevoegde waarde van het ophangen van een groot aantal vleermuiskasten in dit natuurgebied is daardoor beperkt;
- Bij de oude schietbaan was al een bestaande vleermuizenbunker (oude kogelvanger) aanwezig. Deze oude vleermuizenbunker is in de periode januari t/m juni 2016 grootschalig gerenoveerd, waardoor deze bunker voor vleermuizen gedurende voorjaar en zomer niet kon worden gebruikt als verblijfplaats. (zie bijlage met foto's).
- De vleermuizenbunker bij de oude schietbaan is een 'compenserende maatregel' in het kader van de generieke flora- en faunawet, om het verlies aan verblijfplaatsen elders te compenseren. Het is vreemd dat deze compenserende maatregelen nu pas worden genomen, gezien het feit dat overal in het plangebied van de gebiedsontwikkeling al werkzaamheden plaatsvinden: kappen van bomen, sloop en verbouw van gebouwen, etc.

Compenserende maatregelen voor vleermuizen hadden ons inziens getroffen moeten worden vóórdat bomen werden gekapt en de sloop van gebouwen in het plangebied plaatsvond.

Er is namelijk tijd nodig om vleermuizen aan nieuwe verblijven te laten wennen. De omgekeerde volgorde die bij de gebiedsontwikkeling wordt gehanteerd is naar onze mening in strijd met de flora- en faunawet, de voorwaarden gesteld in de generieke ontheffing en het soortenmanagementplan. De gunstige staat van instandhouding van de verschillende vleermuissoorten waarvoor ontheffing is verleend kan op deze wijze niet worden gegarandeerd.

Wij verzoeken u de in deze brief genoemde overtredingen van de flora en faunawet te onderzoeken en zo nodig handhavend op te treden.

Hoogachtend,
namens Stichting Lonnekerberg,

Ir. S.F. Inckel

Drs. J. van der Nagel,

Bijlagen: 1. Filmpjes evenement, gestuurd per email
2. Kaart met verlichting
3. Foto's werkzaamheden vleermuizenbunker (oude kogelvanger)

Bijlage 2: Kaart met verlichting:

Gebruik van wit licht in het gebied neemt snel toe.

Meer dan 10 lantaarnpalen met wit licht

Sportveldlampen met wit licht op evenemententerrein Oostkamp (2^e hands gekocht, nieuw geplaatst). Ook lichtmasten geplaatst op de rand met de Lonnekerberg.

Kantelbare lichtmasten op parkeerterrein (2^e hands gekocht, nieuw geplaatst)

Solitaire lichtmast Pr. Bernhardpark (naar verwachting komen er daar snel meer) en lichtmast ingang zweefvliegclub (Grefteberghoekweg-Noordergrensweg)

Op de Strip verschijnen ook hoge en lage lichtmasten en schijnwerpers met wit licht
Op de munitiebunkerstrip die in de Lonnekerberg steekt verschijnen ook hoge lichtmasten (Dit kan snel meer worden na vaststelling ruimtelijke plannen)

Lichtmasten met wit licht op oude terminal terrein (onduidelijk of deze verlichting al bestond)

Bijlage 2: Foto's vleermuisbunker op de schietbaan

Foto's: 8 augustus 2015

Foto: Bestaande vleermuisbunker op de schietbaan.

Uitgangssituatie 2010-2015: De oude kogelvanger op de schietbaan is begroeid met bomen. De stenen muren van de kogelvanger (met scheuren en spleten) zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Dat geldt ook voor de oude houten betimmering. De oude kogelvanger is al in gebruik bij (dwerg)vleermuizen.

2014: vleermuiskasten worden in de bunker opgehangen.

2016: start verbouwing vleermuisbunker tot vleermuisbunker.

Foto: Vleermuisbunker 26 januari 2016

7 februari 2016

Foto's: 30 april 2016

30 april 2016

8 juni 2016

30 juni 2016